

AMYGDALA

MISE | VIZE | HODNOTY

www.amygdalabona.cz

MISE:

Naším posláním je kompletní pomoc především ohroženým dětem, snažíme se každému umožnit prožít lidsky plnohodnotný život, seberealizovat se a integrovat se úspěšně do společnosti. Usilujeme zároveň o rozvoj morálních hodnot, altruismu, prosociálního chování a kooperace.

VIZE:

1. Spustíme **23letý longitudinální mezinárodní výzkum dětí, dospívajících a mladších dospělých** řízený z Prahy 3. lékařskou fakultou Univerzity Karlovy. S nejlepšími světovými i českými odborníky se zaměříme na vývoj a výkon komplexních neuronálních sítí, které dělají člověka člověkem. Činnost těchto složitých a vzájemně propojených konektomů zodpovídá také za vyšší city, tedy to nejkrásnější a nejneuvěřitelnější, co dokážeme zažít.

Právě díky nim se můžeme do někoho hluboce zamilovat, ale také jej v opačném případě z celého srdce nenávidět. Obdaříjí nás schopností láskyplně vychovávat děti podle svého nejlepšího svědomí a vědomí, a v případě potřeby za ně dokonce obětovat život.

Díky empatii se můžeme vcítovat do jiných entit, představovat si jejich vnitřní život, ztotožňovat se s jejich radostmi i starostmi, což nás motivuje nejen k lidské, ale i mezidruhové kooperaci. Sympatie k druhému také vede k různě silným přátelstvím, jež mohou překonávat i ty nejtěžší překážky. Pakliže se však náš empatický rádius neomezuje jen na blízké, pracujeme ve dne v noci, abychom buď zvýšili radost nějaké skupiny nebo zmírnili něčí utrpení. Takovým způsobem se někteří z nás seberealizují a bojují za lepší svět. V opačném případě, když někomu ublížíme (třeba i nechtěně) promlouvá k nám empatie prostřednictvím svědomí (pakliže nejsme psychopaté), trýzní nás, navozuje deprese a způsobuje spousty bezesných nocí.

Zmíněné komplexní neuronální sítě se svými spojeními, uzly a huby se formovaly přes půl miliardy let na základě životních příběhů našich evolučních předků. Ovlivňují je geny, které jsme dostali do vínku, onemocnění i zranění, jež nás v životě potkala, endokrinní vlivy, nastavení a druh metabolismu i cirkadiálních rytmů. Roli hraje i hierarchické postavení v různých skupinách determinující přístup ke zdrojům. Zdaleka nejvíce klíčová je však kvalita těch nejranějších vztahů, která ovlivňuje formování konektomů a probouzí epigenetické vlivy.

Jelikož máme z tohoto úkolu velký respekt, s pokorou jsme sestavili tým několika desítek expertů, s nimiž konzultujeme detaily designu výzkumu z různých odborných

pohledů. Konektomy budeme zkoumat pomocí nejmodernějších postupů na fMRI a data korelovat s informacemi pečlivě získanými psychodiagnostickými nástroji a anamnestickými dotazníky vyplněnými opakovaně detailně proškolenými sběrači dat. Vrozené predispozice zohledníme analýzou genomu. V průběhu dalších let budeme studii rozšiřovat, aplikovat zatím neobjevené metody testování, pakliže je schválí etická komise, a připravovat další výzkumy.

Každé z dětí nejdříve absolvuje VR pobyt ve fiktivní rezonanci, abychom nikoho neohtrozili stresem z hluku či klaustrofobie. Neexistuje žádná vědecká teorie ani hypotéza, která by naznačovala, že by magnetické pole fMRI mohlo probandovi jakkoliv ublížit. Studie, v nichž se děti sledují na fMRI v zahraničí probíhají již dlouhé roky, a to i u novorozenců. Jedná se o neinvazivní metodu, při níž do těla nebude vplavena kontrastní ani žádná jiná látka. Algoritmy vypracuje hlavní garant výzkumu a přednosta Kliniky Psychiatrie a lékařské psychologie 3.LFUK a NÚDZ prof. MUDr. Jiří Horáček, supervizorem psychodiagnostických nástrojů je doc. PhDr. Marek Preiss.

Probandi krom finančního obnosu získají doživotní nadstandardní možnost využívání zobrazovacích metod, (pedo)psychiatrie, (pedo)psychologie, psychoterapie a speciální péči neziskové organizace Amygdala (Amygdala Bona, z.ú.)

Jádro výzkumu se zaměřuje na vývoj morálního rozhodování. Hledáme protektivní faktory mechanismu geneze altruistického chování a rizikové pro rozvoj disociálních a násilných rysů. V případě úspěchu bychom tak mohli zvýšit morální integritu jedinců a podpořit vzájemnou kooperaci. Lidskou krutost se tak pokusíme zmírnit dříve, než se utvoří.

(Více k designu výzkumu viz. Příloha 1: Plán výzkumného projektu)

2. Poznatky zjištěné ze zmíněné studie a dalších moderních výzkumů budou aplikovány do programů Amygdaly (Amygdala bona, z.ú.) na kompenzaci citové deprivace, léčbu traumat, podporu socializace, psychické odolnosti a etického chování. Zaměříme se také na rozvoj konvenční i emoční inteligence, vzdělanosti, koníčků, talentů a dovedností tak, aby dítěte mohlo plně rozvinout svůj potenciál a v dospělosti zaujalo roli ve společnosti, která ho bude naplňovat a činit šťastným.

Jedinečné propojení akademického světa s nemocnicemi, odbornými ambulancemi a neziskovými organizacemi umožní kooperaci všech složek systému a multioborovou péči zahrnující vysoce specializované zážitkové programy až po klinickou, terapeutickou a sociálně-právní pomoc.

Jelikož žádný systém ochrany dětí nedokáže plně saturovat jejich potřeby, začleníme do našich programů dobrou praxi z těch nejlépe fungujících. Řešení přizpůsobíme českým podmínkám a zkombinujeme je s originálními nápady. Jednotlivé intervence budou šity na míru individuálních potřeb konkrétního jedince. Budeme podporovat osvětu a kroky pro včasné zjištění špatného zacházení, dokud situace není natolik závažná a je možné ji řešit sanací rodiny za pomoci terénních týmů. Minimalizujeme tak riziko následků a zabráníme zbytečnému vytržení z domácího prostředí, ohrožení hospitalismem či osvojením negativních návyků. V těžších případech přesuneme na nějakou dobu celou rodinu do chráněného prostředí monitorovaného bytu, kde budou spolu s odborníky postupně eliminovat toxické chování. Jako řešení nejzávažnějších situací preferujeme umístění dítěte do pěstounské či adoptivní péče vysoce proškolených párů s pravidelnou terapií a supervizí.

Naši pracovníci se budou moci obrátit na nejrespektovanější experty v oboru od garantů individuální nebo rodinné terapie přes klinického supervizora až po manažera kvality péče i etického poradce. Měřením kvality péče získáme zpětnou vazbu, což umožní zvyšovat efektivitu pomoci. Složitě životní situace generují mnoho etických dilemat. Konzultace tak může přispět k nalezení nejvhodnějšího řešení pro všechny strany se záměrem nikoho nepoškodit.

Za klíčové považujeme, aby dítě mělo po celou dobu dospívání nějakého člověka, který je tu jen a jen pro něj a může se na něho plně spolehnout. Někoho, s kým bude sdílet svoje radosti a svěřovat se mu se starostmi. Naučí se tak důvěřovat ostatním, kooperovat s nimi a navazovat kvalitní přátelské i partnerské vztahy. Školíme proto dobrovolníky a dobrovolnice, které unikátním způsobem zajišťujícím vzájemnou sympatii a porozumění navazujeme na ohrožené děti. Ti je pravidelně navštěvují a zůstávají jim trvalou oporou.

Podporujeme také vznik originálně koncipovaného Centra dětské psychiatrické pomoci v Psychiatrické nemocnici Bohnice.

Věříme, že snahou o zvýšení morální integrity jedinců, soudržnosti společnosti spolu se snížením kriminality bychom mohli dalším generacím aspoň trochu pomoci čelit náročným výzvám, které je čekají.

3. Nadstandardně vzděláváme nadané a entusiastické studenty a studentky.

Budoucí lékaři, psychologové, psychoterapeuti, sociální pracovníci, pedagogové a další navštěvují specializované volitelné kurzy. Zde se seznamují s kompletní problematikou týraných a zneužívaných dětí, dozvídají se více o následcích citové deprivace,

problematice Attachmentu a možnostech terapie. Předáváme jim nejnovější neurovědní poznatky a ukazujeme, jak traumatické zážitky mění strukturu, funkci i konektivitu CNS, čímž přispívají k rozvoji poruch osobnosti. Zjistí více o neurobiologii sociální kognice, empatie a morálního rozhodování i jejich odlišnostech u ohrožených dětí. Získají praktické dovednosti, jak rozpoznat týrání, komunikovat s traumatizovaným dítětem i agresory, deeskalovat agresivního pacienta a chránit se před syndromem z vyhoření. V neposlední řadě mají možnost diskutovat s kliniky pracujícími v současné praxi a lidmi zodpovědnými za předkládané systémové změny. Odborné poznatky každý rok aktualizujeme, seznamujeme posluchače s rozvojem zobrazovacích a dalších metod i možnými budoucími nástroji zkoumání.

(Více viz. Příloha 2: Anotace a sylabus kurzu Ohrožené děti a sociální neurovědy)

Po absolvování získávají studenti a studentky certifikát sloužící jako „vstupenka“ do unikátního programu osobního a profesního růstu. Budou tak moci již pregraduálně zdarma absolvovat vybrané psychoterapeutické výcviky, kurzy krizové intervence, motivačních pohovorů a komunikace. Otevřou se jim dveře na specializované praxe do nemocnic rozličných typů, ambulancí, nových druhů zařízení, neziskových organizací i zahraniční stáže. Budou se moci zapojit do naší studie či výzkumů partnerských organizací.

(Více viz. Příloha 3: Certifikát)

Budeme participovat na tvorbě kurikula magisterského oboru Psychiatrická sestra a usilovat o jeho zavedení nejprve na 3. lékařské fakultě Univerzity Karlovy a následně i dalších vysokých školách. Zasadíme se o to, aby jeho absolventi a absolventky měli v systému významné uplatnění i adekvátní ohodnocení.

Přáli bychom si, aby každé další pokolení studentů a studentek získalo lepší podmínky, mělo možnost vyzkoušet si práci, které by se chtěli věnovat, a participovat na její budoucí podobě.

4. Na Univerzitě Karlově pořádáme mezinárodní konference o problematice ohrožených dětí integrující pohledy sociálních a vývojových neurověd spolu s možnostmi léčby.

Posluchači se seznamují s nejnovějšími závěry mezinárodních výzkumů prezentovanými přímo jejich autory. Začínáme od fyziologického a rizikového vývoje v prenatálním období, přes rané i pozdější dětství, věnujeme se nástrahám školní docházky, ožehavé problematice dospívání až po mladší dospělost a formování osobnosti včetně jejích možných poruch a akcentací. Klademe důraz na komplexní složitost životních situací, sociálně

právní problematiku a etické rozměry. Cílem je hlubší propojení teoretických i praktických poznatků uživatelských ve vědecké, terapeutické či klinické praxi zprostředkované renomovanými českými i zahraničními odborníky. Kongresy jsou simultánně tlumočeny z ČJ do EN a zpátky. Jelikož chceme podporovat mladé talenty, dostávají studenti a studentky po skončení nahrávky přednášek zdarma.

1.ročník AMY (Aid For Maltreated Youngs) konference se konal o víkendu 4. a 5. 3. 2023 v prostorách 3. lékařské fakulty Univerzity Karlovy. Jako hlavní řečník vystoupil Professor Jean Decety, jehož výzkum Atypické empatické odpovědi na cizí bolest/utrpení (AER) je klíčovou inspirací naší studie. Kongres probíhal pod odbornou garancí přednosty Kliniky psychiatrie a lékařské psychologie 3.LFUK a NÚDZ prof. MUDr. Jiřího Horáčka a děkana 3.LF prof. MUDr. Petra Widimského. Záštitu nad akcí převzala rektorka Univerzity Karlovy prof. MUDr. Milena Králíčková a zmocněnkyně vlády pro lidská práva Mgr. Klára Šimáčková Laurenčíková. Mezi odborné partnery patří 3. lékařská fakulta Univerzity Karlovy, Psychiatrická nemocnice Bohnice, Národní ústav duševního zdraví, IPDAR, INDEPT, Natama a Malý Eden. Úspěšné realizaci prospělo velké organizační nasazení entusiastických studentů a studentek.

(Více informací viz. příloha 4: AMY: Aid for Maltreated Youth 2023)

Dojednali jsme stále se rozvíjející platformu pro výzkum a nadcházející konference. Příští kongres proběhne už v září 2024. Naši partneři, mezi něž přibily SOS vesničky, Locika, Dům tří přání či Linka bezpečí připravují četné workshopy a významně nám pomáhají nejen s organizací konference. Bohatý doprovodný program umožní domluvit různé formy institucionální i individuální spolupráce. Zvýšíme standardy kvality, aniž abychom narušili originalitu a organičnost akce. Snažíme se vytvořit tradici, aby se Praha přibližně jednou do roka stala mezinárodním centrem neurovědců a odborníků na ohrožené děti, kteří zde přednesou nejnovější poznatky, otevřou diskuze o moderních trendech a odstartují společné projekty, kterými se pokusí řešit některé ze současných i budoucích problémů civilizace.

5. Podporujeme osvětu a motivaci.

Abychom mohli úspěšně intervenovat, potřebujeme proškolit nejen akademickou obec, ale i zbytek populace. Psychickými problémy trpí podle aktuálních dat až 40 % českých deváťáků. Zároveň však víme, že většina problémů se rozvíjí už v raném dětství.

Řešení krom některých výše zmíněných kroků spočívá především ve spolupráci s organizacemi specializujícími se na destigmatizaci a včasné rozpoznání psychických

problémů. Nesmíme však rezignovat na vlastní iniciativu. Ke zlepšení situace přispějeme psaním populárně naučných knížek i jiných publikací, rozhovory pro tradiční i moderní média včetně využití sociálních sítí. Pořádáme přednášky na středních i základních školách, abychom zvýšili pravděpodobnost, že si trpící řeknou o pomoc a ti, které problematika zaujme, uvažovali o jejím studiu. Zásadní roli hraje zároveň PR a marketingová strategie.

Věříme, že budoucí společnost bude mít více pochopení pro duševně nemocné lidi. Ti se zároveň naučí lépe zacházet se svými problémy a prožijí tak kvalitnější život.

HODNOTY:

- Amygdala bona, z.ú. je nezávislá nevládní nezisková organizace
- Za nejvyšší hodnotu považujeme lidský život a jeho ochranu
- Snažíme se ulevovat trpícím od bolesti a zvyšovat kvalitu jejich života
- Vyznáváme rovnost všech lidí bez ohledu na jejich pohlaví, rasu, barvu pleti, sociální postavení nebo národnostní původ, příslušnost k národnostní menšině, jazyk, náboženské vyznání, světonázor, sexuální orientaci, vzdělání či jiné postavení
- Odmítáme jakoukoli formu eugeniky
- Rozvíjíme v dětech a dospívajících lásku k bádání a poznávání
- Podporujeme pozitivní vztah k přírodě
- Prosazujeme multioborový přístup ve vědě i klinické praxi
- Vycházíme z evidence based dat
- Jsme diskrétní
- Podporujeme na trauma zaměřený přístup
- Pacienta/klienta považujeme za partnera v léčbě
- Neprovádíme kroky, s nimiž by pacient/klient/proband nesouhlasil
- Pacienta/klienta/probanda seznamujeme s povahou jeho onemocnění a možnou léčbou jazykem, kterému rozumí
- Nesoudíme naše pacienty/klienty/probandy ani jejich rodiny
- Podporujeme postup zaměřený na naplňování potřeb, cílů a přání pacienta/klienta
- Snažíme se lidem dopomoci k maximálnímu růstu (z psychoterapeutického hlediska)

- Pracujeme s každým individuálně
- Respektujeme osobní životní zkušenost každého jedince
- Chráníme data v souladu s GDPR
- Neprovádíme výzkumy bez souhlasu etické komise
- Podporujeme udržitelný rozvoj a boj s enviromentální krizí
- Prosazujeme vzdělanostní společnost
- Řídíme se etickými kodexy pracovníků pomáhajících profesí
- Podporujeme právní stát a demokratické uspořádání společnosti
- Za nejvyšší morální autoritu považujeme svědomí jednotlivce. Věříme, že by se jím měl řídit i navzdory psaným zákonům, pakliže je s nimi eticky v rozporu, ale být zároveň připraven nést za své činy plnou odpovědnost.

*„Chceme-li účinněji pomáhat trpícím a umožnit lepší život dalším generacím,
musíme hledat to nejlepší v sobě i druhých a spolupracovat.“*

V Praze dne 12. 6. 2024

MUDr. David Adam,
Zakladatel

